

Asia: VN/13440/2019

Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön asetuksessa säädettäviin kunnan taloustietojen toimittamiseen sovellettaviin tietosisältöihin ja teknisiin kuvauksiin esitettävistä muutoksista koskien tilikautta 2022

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa yleisen lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Muutokset palveluluokitukseen

Käytättehän lausuessanne muutosesityksen numeroa liitteestä 1.

2182 Lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö:

Kuvaukseen oli lisätty ”lapsiperheiden tuettu asuminen”. Tampereella ei ole nykyisellään lapsiperheiden tuettu asuminen -tuotetta. Vaatii tuotteistuksen muutoksen ja kustannuserittelyn tarkennuksen.

2185 Ensi- ja turvakotipalvelu:

Kuvaukseen oli lisätty ” muut lapsiperheiden asumispalvelut”. Tampereella ei ole nykyisellään lapsiperheiden muut asumispalvelut -tuotetta. Vaatii tuotteistuksen muutoksen ja kustannuserittelyn tarkennuksen.

46 läkkäiden kotihoito:

Tampereella kotisairaala on Pirkanmaan sairaanhoitopiirin tuottamaa ja on erikoissairaanhoidon laskulla eli ei näy ikäihmisten palvelujen tileillä. Kirjataanko kotihoidon ostolääkäripalvelut tälle palveluluokalle?

48 läkkäiden muu kotona asumisen tukeminen:

Kysymyksiä: Nykyiset omaishoidon tuen kustannuspaikat ovat omaishoidontuki alle 18 v. ja omaishoidontuki yli 18 v. Edellyttää todennäköisesti uutta kustannuspaikkaa, tai vähintään uutta sisäistä tilausta, jotta yli 65 v. kulut saadaan eriteltyä. Myös omaishoidon palkkioissa ja tuottajien laskuissaan pitäisi jatkossa erotella asiakkaat alle ja yli 65-vuotiaisiin. Saadaanko tuottajat tekemään erittely ilman, että sopimuksessa on mainintaa? Myös asiakkaiden iän laskeminen ja laskun jakaminen tiliointia varten työllistäisi ylimääräistä. Varsinaisina sosiaali- ja terveydenhuollon palveluina annettu omaishoidontuki on hankala käsite. Tarkoittaako se esim. palvelusetelillä annettavaa palvelua omaishoidon vapaan ajaksi? Omaishoidontuen asiakasohjaus kuulune luokalle iäkkäiden sosiaalityö- ja ohjaus.

Muutokset eri raportointikokonaisuuksien tietosisältöihin

Käytättehän lausuessanne muutosesityksen numeroa liitteestä 1.

-

Muutokset teknisiin määritteisiin ja pakollisuuksiin

Käytättehän lausuessanne muutosesityksen numeroa liitteestä 1.

-

Uudet tietotarpeet ja raportointikokonaisuut sekä niiden aiheuttamat laajennukset muihin raportointikokonaisuuksiin

Käytättehän lausuessanne muutosesityksen numeroa liitteestä 1.

86 KILMY:

Tampereen kaupunki pitää kohtuuttomana vaatimusta, jonka mukaan kuntien ja kuntayhtymien tulisi raportoida Kilpailulain 30 d nojalla eriytetty markkinoilla tapahtuva taloudellinen toimintansa automatisoidusti Valtiokonttorille. Aikataulu on yksiselitteisesti liian tiukka. Kunnan tilinpäätöksessä esittämät eriytetyn toiminnan tuloslaskelmat ovat julkisia ja näin ollen KILMY-raportointi ei anna lisätietoa eriytetyistä toiminnoista.

Jotta tiedot on mahdollista ja kannattavaa automatisoida, tulee tietotarpeen olla vakiintunut ja selkeästi ohjeistettu. Muuttuvista ja/tai puutteellisista ohjeistuksista aiheutuu kunnille lisäkustannuksia, etenkin mikäli automatisointia määritellään virheelliseen tulkintaan perustuen. Tällä hetkellä ei voida selkeästi määritellä, mitkä toiminnot tulee eriyttää, mitkä kustannukset eriytettävään toimintaan tulee sisällyttää ja millä perusteilla kustannukset tulee kohdistaa, jotta eriyttämisen katsotaan olevan riittävällä tasolla. On tärkeää, että kunnille ei aiheudu myöskään lisäkustannuksia sellaisten eriytettyjen laskelmien automaattisesta laatimisesta, joiden raportointi myöhemmin tapauskäytännön ja oikeuden tulkinnan kautta katsottaisiin tarpeettomiksi. Kyseinen toiminta on ensi kertaa eriytetty vasta vuoden 2020 tilinpäätöksissä. Koska eriyttämisvelvollisuus on uusi asia, olisi siitä pitänyt saada nykyistä tarkempia ohjeita kunnille ja kuntayhtymille.

Ohjeiden puutteellisuus on vaikeuttanut eriytettyjen laskelmien laatimista. Myös Kilpailu- ja kuluttajavirasto toteaa www-sivuillaan, että ohjeistus täydentyy tapauskäytännön myötä mm. siltä osin, miten kirjanpidon eriyttäminen tulee käytännössä järjestää. Koska riittävästä kirjanpidon eriyttämisestä ei pystytä antamaan ohjeita, ei voida lähtökohtaisesti olettaa, että kunnat järjestävät eriytetyn toiminnan kirjanpidon esimerkiksi taseyksikköinä, joille pystyttäisiin kirjanpidossa kohdistamaan esimerkiksi rahoituseriä, joiden raportointia automatisoidussa KILMY-raportoinnissa vaaditaan.

Osana Kuntatieto-ohjelman edellyttämää automatisoitua viranomaisraportointia on panostettu merkittävästi palveluluokkakohtaisen kustannuslaskennan automatisointiin. Tietojärjestelmissä ei ole varauduttu KILMY-raportoinnin vaatimaan kustannuslaskentaan. Automatisointivaade voi pikemminkin johtaa siihen, että raportoitavan tiedon laatu jää heikoksi, jollei kunnilla ole käytössään tietojärjestelmää, jossa eriytetyn toiminnan tuloslaskelman vaatima kustannuslaskenta voidaan tehdä riittävällä tarkkuudella.

Tampereen kaupungilla eriytettävät toiminnot ovat pääosin kunnan toimialoilla, ei liikelaitoksissa. Näin on pääsääntöisesti kaikissa kunnissa. Tietojen raportoiminen liikelaitoskaavalla ei ole näiden toimintojen osalta perusteltua. Koska kyseessä saattaa olla lukuisia pieniä yksiköitä, niiden perustietojen tuottaminen lisää vastaavasti työmäärää ja kustannuksia. Laskelmia ei siten saada suoraan kirjanpidosta, koska laskelmat on laadittu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeistuksen mukaan kunnan tuloslaskelmakaavalla alun perin. Jos laskelmia jouduttaisiin muuttamaan liikelaitoskaavaan automatisoidusti, se aiheuttaisi lisäkustannuksia ja merkittävästi lisätyötä. Näin on jokaisen muunkin jopa aivan pienimpienkin automatisoidussa raportoinnissa tarvittavien tietojärjestelmämuutosten osalta.

Eriytettyjen laskelmien laatiminen vaatii kustannuslaskennan menetelmiä mm. hallinnon kustannusten kohdistamiseen liittyen. Raportointivaateessa ei ole myöskään huomioitu KKV:n edellytystä esittää eriytetyn toiminnan tuloslaskelmalla laajasti aiheuttamisperiaatteen mukaisesti kaikki toiminnan aiheuttamat välittömät ja välilliset kustannukset - myös sellaiset, joita ei ole kirjanpidossa sisäisesti laskutettu. Näille ns. vyörytyserille tulisi olla tuloslaskelmakaavassa/taksonomiassa osoitettu paikka, jotta se olisi linjassa muun kustannuslaskennan menetelmin toteutettavan automatisoidun (palveluluokkakohtaisen) raportoinnin kanssa.

Männikkö Jukka
Tampereen kaupunki